

3. Закон України Про ціни і ціноутворення № 5007–VI від 21.06.2012.
4. Білова Н. Знижки та розпродажі: правила відображення в обліку / Н. Білова // Податки та бухгалтерський облік. 2009. № 87.
5. Богатко Н. Знижки: облік у продавця і покупця/Н.Богатко // Бухгалтерія. 2007. №14.
6. Губа Є. Знижки на товар. Школа бухгалтера. 2006. №13
7. Податки та бухгалтерський облік «Бонуси у торгівлі» №73 від 12.09.2019

Гонкало Віталій Юрійович,
магістрант,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»;
науковий керівник:
Мельничук Ірина Олександрівна,
старший викладач
кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національна академія статистики обліку та аудиту

ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Податкова система є основою економічної системи країни. Вона забезпечує фінансову базу держави та виступає головним знаряддям реалізації її економічних і суспільних інтересів. Податок на прибуток підприємства, є не тільки прямим, але й дискреційним за самою природою своєї бази оподаткування. Оподаткування доходів юридичних осіб є найважливішим джерелом фінансування загальних державних потреб, але й водночас впливає на розвиток бізнесу.

Якщо взяти до уваги досвід країн з розвинутою ринковою економікою, можна вважати, що система оподаткування, яка прийнята у тій чи іншій країні впливає на економічні процеси як на макро, так і на мікроекономічних рівнях. Як висновок можна вважати, що існує необхідність дослідження питань, які пов'язані із впливом податкової системи України на економічні процеси суб'єктів підприємницької діяльності. Як мінімум один з податкових платежів, мобілізовані суми якого з 2017 року вплинули на дохідну частину місцевих бюджетів є податок на прибуток підприємств. Не беручи до уваги те, що механізм сплати податку на прибуток підприємств неодноразово змінювався з часу прийняття Податкового кодексу України хоча зазначити у своїй роботі, що порядок його нарахування та сплати в період з 2014 року по 2017 рік знову був кілька раз реформований. Найбільш кардинальні зміни порядку оподаткування прибутку підприємства відбулися в 2017 році з прийняттям Закону України від 03.11.2016 № 1728-VIII ВВР, 2017, № 4, ст.37 - діє до 31 грудня 2018 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» [2].

Огляд чисельних публікацій провідних вітчизняних економістів В. Л. Анрюшенка, А. В. Бодюка, В. В. Буряковського, В. П. Вишневецького, С. В. Каламбет, О. П. Кириленка, О. М. Ковалюка, К. Ф. Ковальчука, І. О. Луніної, Т. М. Рева,

А. М. Соколовської, Л. М. Шаблістої, Ю. В. Чередниченко, В. М. Федосова, С. І. Юрія та інших щодо ролі і місця податків в економічній системі дозволяє стверджувати про актуальність дослідження цього питання.

У зарубіжній фінансовій науці проблеми впливу оподаткування прибутку корпорацій на інвестиційну діяльність досліджуються достатньо активно. Зокрема, варто відзначити роботи таких вчених, як Е. Аткинсон, А. Ауербах, Д. Йоргенсон, М. Кінг, В. Лейбфріц, Е. Мендоза, Дж. Мінц, Дж. Стігліц, М. Фелдстайн, Д. Фулerton, А. Харбергер та ін.

Головна мета написання даної роботи є узагальнення нововведень з приводу оподаткування підприємств і визначити яким чином вони вплинуть на економічну діяльність підприємств.

7 грудня 2017 року у Верховній Раді України був прийнятий Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році”[1].

Загальний напрям прийнятих норм – стимулювання бізнесу і економіки в цілому, а також лібералізація умов ведення бізнесу. Крім того, прийнято норми щодо захисту прав платників податків та посилення відповідальності посадових осіб контролюючих органів за порушення їх прав.

Закон №2245—VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу” від 7 грудня 2017 року для сплати податку на прибуток підприємства передбачає:

- можливість для банків враховувати всю суму резервів, які нараховуються під активи, а також передбачені перехідні положення щодо таких операцій;

- уточнені норми щодо сплати дивідендів платниками єдиного податку – єдинники не сплачують авансові внески, платники податку, отримувачі не коригують фін результат;

- уточнені норми щодо податкових наслідків переходу із спрощеної системи на загальну для платників четвертої групи;

- уточнено, що обмеження щодо операцій із низькоподатковими нерезидентами поширюються і на нерезидентів особливих організаційно-правових форм;

- можливість не оподатковувати кошти направлені на допомогу спортивним неприбутковим організаціям у розмірі до 8 відсотків від оподаткованого прибутку попереднього року;

- збільшення фінансового результату на суму повної або часткової компенсації один раз на календарний рік вартості путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України, якщо вони не оподатковуються ПДФО;

- зменшення суми податку на прибуток на суму акцизного податку сплаченого за дизельне паливо що використане дизельними локомотивами та самоскидами вантажопідйомністю понад 75 тонн;

- до 1 січня 2020 року звільнено від оподаткування діяльність щодо використання газу метану вугільних родовищ;

- виключено вимогу щодо необхідності дотримання не низькоподаткового статусу нерезидента для розміщених “євробондів”.

– передбачено норму, яка зазначає, що платники єдиного податку сплачують податок на репатріацію, у разі виплат на користь нерезидента [2].

Але не зважаючи на всі вищеперераховані корисні зміни у 2018 році податки в економіці України залишаються однією з найсуттєвіших статей витрат підприємств, що не може не відобразитися на рівні їх підприємницької та інвестиційної діяльності.

Елементами оподаткування, через які здійснюється вплив податків на фінансовогосподарську діяльність підприємств є: об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставки податку, джерело сплати податку, строки сплати податку, податкові пільги, штрафні санкції за порушення податкового законодавства

Дія названих елементів оподаткування виявляється на таких показниках фінансовогосподарської діяльності підприємств: собівартість і ціна продукції, обсяг реалізації, прибуток від реалізації, платоспроможність і фінансова стійкість підприємства, іммобілізація обігових засобів, залишки нереалізованої продукції, обсяг залучення кредитів, чистий прибуток, використання прибутку [4].

Податкова політика не може претендувати на статус ефективної, якщо вона не враховує оптимальної межі податкового навантаження на конкретного виробника і на економіку в цілому. В Україні ж відбувається постійне перекладення податкового тягаря з одних підприємств на інші, що негативно відображається на показниках їх ефективності та конкурентоздатності. Якщо зіставити ситуацію в Україні і світі, то виявляється, що головні проблеми податкової системи криються не стільки у високих податкових ставках, скільки у нерівномірності оподаткування, яка породжена надмірними пільгами різного роду, у безпідставному звільненні від оподаткування окремих галузей, регіонів і підприємств [5].

Якщо розглянути сферу малого та середнього бізнесу у країнах ЄС то вони становлять основу соціально-економічного розвитку. В ЄС функціонує більш ніж 20 млн. підприємств малого та середнього бізнесу, що дають більше половини загального обороту та доданої вартості. Також кількість зайнятого населення на цих підприємствах сягає 70%. Малий бізнес у Європі стимулює розвиток конкуренції. Ефективність економіки ЄС безпосередньо залежить від успішної діяльності малого та середнього бізнесу [6, с. 57].

Якщо почати розглядати Україну, то можемо спостерігати незрозумілу ситуацію стосовно середнього та малого бізнесу зокрема. На противагу стимулюванню розвитку, держава ускладнює його діяльність та спонукає до виникнення ситуації, коли малий бізнес має не функціонувати, а просто «виживати».

Вдосконалення системи оподаткування повинне здійснюватися, виходячи із стратегічних цілей держави, а саме з побудови конкурентоспроможної соціально орієнтованої ринкової економіки та її інтеграції у європейське співтовариство. Проте досягти даної цілі поки що не вдається: податкова система є тим руйнівним чинником, що стримує зростання економічної активності національних суб'єктів та притік іноземного капіталу. Суттєву проблему для України становить рівень податкового навантаження, механізм справляння податків, чинна правова база, що регулює ці питання. [5].

Отже, податок на прибуток підприємств впливає на кінцеві фінансові результати бізнесу, і тому це можна вважати як один з елементів регуювання економіки, але і виступає як і негативний фактор, так би мовити перешкода на шляху стабільного розвитку національної економіки та її широкомасштабної модернізації.

Збільшення податкового навантаження на бізнес і населення, збільшення штрафних санкцій і більше жорстке адміністрування податків, введення двох Реєстрів заяв про повернення бюджетного відшкодування не сприятиме виведенню бізнесу з тіні і поліпшенню ділового клімату. Точкові зміни вже заклали в бюджет майже всі можливі компенсатори, але без ліберальних норм [5].

Список використаних джерел

1. Закон № 2628-VIII від 23.11.2018, ВВР, 2018, № 49, ст.399 “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році” від 7 грудня 2017 року [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-19>
2. Закон №2245—VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році” від 7 грудня 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.buh24.com.ua/zvedena-tablitsya-novatsiy-zakonu-ukrayini-2245-viii-vid-7-gradnya-2017-roku/>
3. Новації оподаткування у 2018 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.yurfact.com.ua/fakty/novatsii-opodatкування-u-2018-rotsi-zvedena-tablytsia>
4. Система оподаткування та її вплив на господарську діяльність підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
5. <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/2507/1/58.pdf>
6. Вплив оподаткування на економічну діяльність підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/135.pdf>
7. Кармишева Г. М. Проблеми кредитування малого та середнього бізнесу в умовах посткризового стану економіки / Г. М. Кармишева, А. Г. Новікова // Часоп. екон. реформ. – 2011. – № 1. – С. 54-59.
8. Український союз промисловців і підприємців. Що чекає на платників податків у новому році? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uspp.ua/shho-cheka%D1%94-na-platnik%D1%96v-podatk%D1%96v-unovomu-rocz%D1%96.html>
9. Никонець М. О. Вплив оподаткування на економічну діяльність підприємства // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам’яті проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.